

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris hoofdopsteler

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

KRONIEK VAN HET NEDERLANDSCHE RECHTSLEVEN

JANUARI-AUGUSTUS 1936

Als overal zijn ook in Nederland de vermeldenswaardige gebeurtenissen op juridisch terrein voor een groot gedeelte bepaald door de economische en politieke crisis.

Zoo opent, wat de wetgeving betreft, het jaar reeds aanstonds met het in werking treden van verschillende gedeelten der Wet van 29 November 1935 (Staatsblad N° 685) tot verlaging van de openbare uitgaven. (De stukken betreffende het tot stand komen dezer wet vindt men onder N° 129 van de Bijlagen tot het Nederlandsch Juristenblad.) Deze zeer omvangrijke wet, die zich over het geheele terrein der staatsbemoeiing uitstrekt, bracht ook een groot aantal bezuinigingsmaatregelen op justitieel gebied. Een groot deel daarvan zijn administratieve vereenvoudigingen van weinig principieel belang. Als meer belangrijk vallen te vermelden de beperking van het hoger beroep in strafzaken, de beperking van het verzet en de wijziging in de wijze van uitreiking der dagvaardingen en andere stukken in strafzaken. Van deze veranderingen is alleen de eerste reeds in werking getreden. Tot dusver was naar Nederlandsch recht hoger beroep op de rechtbank van vonnissen van den kantonrechter altijd mogelijk behoudens een beperking verbonden aan de hoogte van de *bedreigde* straf. Is deze geen andere dan een boete van ten hoogste 25 gulden, dan is hoger beroep uitgesloten. Dit

beteekende in de practijk, dat hoger beroep zoo goed als altijd mogelijk was. Slechts in enkele bepalingen van het van 1886 dateerende Wetboek van Strafrecht is de bedreigde straf tot een boete van f. 25 of minder beperkt; in nieuwere bepalingen, met name ook in de talrijke gemeente-verordeningen is bijna altijd een belangrijk hoger maximum bedreigd. Daarentegen wordt ook bij overtreding dezer voorschriften in de groote meerderheid der gevallen slechts een zeer kleine boete gevorderd en opgelegd. Het hoger beroep van dergelijke vonnissen kon dus veelal met recht als nutteloos werk worden beschouwd. Hiermede is thans rekening gehouden door de wijziging van art. 44 der Wet op de Regterlijke Organisatie, waardoor naast de oude beperking deze is geplaatst, dat voor den verdachte geen hoger beroep openstaat, wanneer geen zwaarder straf is opgelegd dan een boete van f. 5 en voor het Openbaar Ministerie niet, wanneer het geen zwaarder straf dan de genoemde heeft gevorderd. Deze wijziging bracht mede, dat van de vonnissen, waarvan hoger beroep aldus werd uitgesloten, rechtstreeks het middel van casatie kwam open te staan. Zonder nadere maatregelen viel dus te vreezen, dat een groot deel van het werk waarvan men de rechtbanken ontlaste op den Hoogen Raad zou overgaan. Teneinde dit althans eenigermate tegen te gaan

werd art. 99 van de Wet op de Regterlijke Organisatie aldus gewijzigd, dat voortaan kantonrechtshovonissen nog slechts dan wegens verzuim van vormen kunnen worden vernietigd, wanneer dit verzuim daarin bestaat, dat zij niet gemotiveerd zijn of niet met open deuren zijn uitgesproken (vernietiging wegens verkeerde toepassing of schending der wet blijft echter op de oude voet mogelijk). Verder heeft men een rem zoeken aan te brengen op al te sterke geneigdheid van veroordeelden om hooger beroep in te stellen door art. 424 van het Wetboek van strafvordering aldus te wijzigen, dat bij beroep van den veroordeelde alleen anders dan tot dusver reformatio in peius mogelijk zal zijn, zij het slechts met algemeene stemmen.

De nog niet in werking getreden wijziging betreffende het verzet komt hierop neer, dat de verdachte, die verstek heeft laten gaan, indien het vonnis voor hooger beroep vatbaar zou zijn, aanstonds dit laatste rechtsmiddel zal moeten instellen, in plaats van gelijk thans eerst door verzet een nieuwe behandeling voor denzelfden rechter te kunnen uitlokken.

De wijziging betreffende het uitreiken van gerechtelijke stukken en het uitbrengen van exploiten, die eveneens nog in een stadium van voorbereiding verkeert, beteekent de belangrijkste besparing, die de wet op het terrein der justitie brengt. Op het oogenblik worden dagvaardingen en tal van kennisgevingen, aanzeggingen, oproeping, enz. in strafzaken den betrokkene kenbaar gemaakt door een exploit van een deurwaarder of Rijksveldwachter en wel in veel gevallen van eerstgenoemden functionaris, hetgeen met aanzienlijke kosten gepaard gaat. Na in werking treding der wijziging zal in de plaats hiervan de uitreiking van een brief door de posterijen treden, van welke uitreiking de daarmede belaste postbeambte een zeer eenvoudige acte zal opmaken.

Eveneens met de economische moeilijkheden hangt samen de wet van 7 Februari 1936, Stbl. 200, aangeduid als «Crisis-Hypotheekaflossingswet». (Zie N° 143 van de Bijlagen van het Nederlandsche Juristenblad). De wet opent voor hypothecaire debiteuren, die tengevolge van de tijdsomstandigheden in de onmogelijkheid zijn geraakt de aflossing te volbrengen, die zij op zich hebben genomen, de mogelijkheid om door tusschenkomst van den kantonrechter tot een regeling te komen, die met het oog op

alle omstandigheden van beide partijen het meest billijk is.

Lossen van de tijdsomstandigheden staat de na lange voorbereiding tot stand gekomen Wet van 23 April 1936, Stbl. 202, tot wettelijke regeling van de overeenkomst van koop en verkoop op afbetaling (Bijlagen Ned. Juristenbl. N° CVIII). De wet brengt een zeer uitvoerige, fijn genuanceerde, de belangen van beide partijen zorgvuldig afwegende regeling, die voor een groot gedeelte van dwingend recht is. Op denzelfden dag is tot stand gekomen een wet (Stbl. N° 605) houdende eenige wettelijke regelen betreffende het afbetalingsbedrijf, die voor den kleinhandel op afbetaling een vergunningstelsel invoert.

Het Wetboek van Strafrecht werd gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1936, Stbl. 203, houdende wijziging en aanvulling van de bepalingen betreffende de zeden in het Wetboek van Strafrecht ter betere bescherming van minderjarigen. De wijzigingen betreffende voornamelijk twee onderwerpen. Door veranderingen in de artikelen 248ter, 249 en 250 zijn vooreerst de bepalingen verruimd tegen hen, die door hun overwicht op minderjarigen deze tot ontucht mochten brengen. Een verandering in art. 240bis verruimt de strafbepaling tegen het onder de oogen van minderjarigen brengen van aanstootelijke geschriften, terwijl een uitbreiding van art. 451bis een overeenkomstige uitbreiding doet ondergaan aan de corresponderende (niet opzettelijke) overtreding.

Naast deze in de hier besproken periode tot stand gekomen wettelijke maatregelen staat een niet onaanzienlijk aantal, dat in een betrekkelijk vergevorderd stadium van voorbereiding is. In de eerste plaats verdienen hier genoemd te worden de onlangs bij de Tweede Kamer ahangig gemaakte ontwerpen tot herziening der Grondwet. Zeer principieel is de opzet van deze herziening overigens niet, haar doel is in de eerste plaats enkele op korten termijn wenschelijk geachte wijzigingen mogelijk te maken. Behalve wijzigingen betreffende het Inkomen der Kroon, het salaris en het pensioen der kamerleden en het instellen van een inkomen van den gemaal der troonopvolger betreffen deze voornamelijk het kiesrecht en de maatregelen tegen volksvertegenwoordigers, die zich aan revolutionaire werkzaamheid schuldig maken. Wat het eerste punt betreft is het doel der wijziging den wetgever de vrij-

heid te geven het stelsel der evenredige vertegenwoordiging met eenige afwijkingen toe te passen, voornamelijk in dit opzicht, dat de vorming van vele kleine partijen (een verschijnsel, waartoe in Nederland een ongewoon sterke tendens schijnt te bestaan) wordt tegengegaan door partijen, die niet minstens enkele malen den kiesdeeler hebben bereikt, geen vertegenwoordiging toe te kennen.

Het laatstgenoemde punt is in de voorstellen uitgewerkt als een bevoegdheid van de vertegenwoordigende lichamen om leden uit te stooten, die zich aan revolutionaire werkzaamheid overgeven. Van het voorstel der tot voorbereiding der herziening ingestelde staatscommissie wijkt het regeeringsvoorstel in zooverre af, dat eerstgenoemde de uitstooting niet aan de betrokken lichamen zelf maar aan den Raad van State opgedragen had willen zien. Voorts heeft de regeering een belangrijk voorstel der commissie niet overgenomen, namelijk om met principieele handhaving van het in art. 7 der Grondwet neergelegd verbod van censuur niettemin de mogelijkheid in het leven te roepen om publicaties, die gebleken zouden zijn een onwettige strekking te bezitten, te verbieden.

Aanhangig zijn verder een wetsontwerp tot vergemakkelijking der inning van onbetwiste geldvorderingen (Bijlagen Ned. Juristenbl. 141), een betreffende het luchtvervoer (Bijlagen 146), een tot het verbieden van particuliere weercorpsen (Bijlagen 147), een tot wijziging van art. 29 van het Wetboek van Strafvordering (het voorschrift, dat de verdachte bij zijn verhooren niet verplicht is te antwoorden en dat hem dit moet worden medegedeeld; het regeeringsvoorstel om deze bepaling af te schaffen is niet zeer gunstig ontvangen) (Bijlagen 152) en een tot het opdragen der zoogenaamde «rolzittingen» (civiele zittingen, waar in hoofdzaak slechts het wisselen der schriftelijke processtukken wordt geconstateerd) aan de enkelvoudige kamer van de rechtbank (Bijlagen 157).

Ingetrokken tengevolge van het in de Tweede Kamer ondervonden verzet, voor een deel van de zijde van hen, wien het niet ver genoeg ging, is daarentegen het belangrijke wetsontwerp tot verlaging van sommige vaste lasten en van huren, dat strekte om de rentevoet van hypotheeken en het bedrag van onder een ander prijspeil vastgestelde huren te verlagen (Bijlagen 137).

Tenslotte valt op het gebied der wetgeving nog te vermelden het verschijnen van een zeer uitvoerig, van uitgewerkte ontwerpen vergezeld rapport van een Staatscommissie voor herziening van het sterk verouderde fiscale strafrecht. Behalve een zeer wenschelijke vereenvoudiging en systematisering zijn de allervoornaamste punten dezer voorstellen het toepassen van de beginselen van het algemeene strafrecht ook op het fiscale, voor zoover dit tot dusver niet het geval was. Dit beteekent dus vooral afschaffing van de dikwijls onredelijk hooge bijzondere minimumstraffen en van de bepalingen, die soms strafbaarheid zonder eenige schuld medebrengen. Verder wil de commissie breken met het stelsel der dubbele vervolging, door den Rijksadvocaat naast het gewone Openbaar Ministerie. De vervolging wil zij bij uitsluiting aan dit laatste opdragen, dat dan in zooverre aan de bevelen van den Minister van Financien onderworpen zou moeten worden.

Op het gebied der rechtswetenschap valt het overlijden op negenenzeventigjarigen leeftijd te vermelden van Mr. H. Krabbe, oud-hoogleraar in het staatsrecht, laatstelijk te Leiden, daarvoor te Groningen. Schoon zijn gezondheidstoestand hem reeds sedert enkele jaren geheel van het gebied der actieve wetenschap verwijderd hield, heeft het heengaan van Krabbe toch in een zeer breeden kring van Nederlandsche juristen een diepen indruk gemaakt. De groep der strenge aanhangers zijner theorieën is wellicht niet zoo heel groot, de algemeene denkwijze van den allerlaatsten tijd is voor haar verbreiding ook zeer weinig gunstig geweest — het aantal juristen, waarop zijn onderwijs een stempel heeft gedrukt is daarentegen aanzienlijk. Krabbe ging uit van de bestrijding van de leer der Staatssouvereiniteit, hij plaatst er in zijn beide hoofdwerken «Die Lehre der Rechtssouveränität» (1907) en «De Moderne Staatsidee» (1915) zijn leer der Rechtssouvereiniteit tegenover, die alle gezag op het recht en de gelding van het recht weder in laatste instantie op het rechtsbewustzijn deed berusten. Deze laatste opvatting leidde hem tot zeer radicale denkbepalingen wat betreft het ontzeggen van het karakter van recht aan met het heerschende rechtsbewustzijn niet langer vereenigbare wetsbepalingen. Op dit punt ontmoette zijn leer de vele andere gelijktijdige stroomingen, die het volstrekke gezag van de wet aan critiek

onderwierpen en verkreeg zij invloed ook buiten het terrein van het staatsrecht. Hoewel op dit punt slechts betrekkelijk weinigen geheel zoo ver zijn gegaan als hij, heeft toch zijn onderwijs een meer critische houding tegenover de gelding der wet en een verhoogde belangstelling voor andere rechtsbronnen krachtig bevorderd.

Uit de rechtspraak vallen een aantal belangrijke beslissingen van den Hoogen Raad te noemen (waarbij ook op enkele reeds in het vorige jaar gewezen, maar in dit jaar voor het eerst gepubliceerde arresten zij gewezen). Daar is vooreerst het arrest N° 7 (deze, niet officieele nummers geven de plaatsing aan in de beide Nederlandsche rechtspraakuitgaven, de Nederlandsche Jurisprudentie en het Weekblad van het Recht, beide jaargang 1936) van 28 Juni 1935 betreffende het begrip «schuld van een schip» in verband met aanvaring in art. 536 van het Wetboek van Koophandel. Dit arrest verwerpt de leer volgens welke aansprakelijkheid voor «schuld van een schip» in wezen aansprakelijkheid wegens risico zou betekenen. In een uitvoerige noot onder het arrest betoogt Meijers, dat niettemin «schuld van een schip» in verschillende opzichten iets anders is dan schuld van een persoon, met name brengt zij ook aansprakelijkheid mede voor gebreken van het schip, afgezien van de schuld aan die gebreken en kan degene, die een ander op dezen grond aansprakelijk stelt, volstaan met het verkeerde varen aan te toonen zonder nader de verkeerde menschelijke gedraging te moeten aangeven, die daarvan de oorzaak is geweest.

Het arrest N° 22 van 14 November 1935 (met noot van Scholten) besliste, dat de vordering tot echtscheiding ook kan worden ingesteld tegen een echtgenoot, die onder curateele is gesteld, waarbij dan de curator de curandus moet vertegenwoordigen. Daarentegen was reeds vroeger beslist, dat de curator van de onder curateele gestelde echtgenoot, en evenmin deze zelf, zijnerzijds de vordering tot echtscheiding kan instellen.

Veel aandacht heeft het arrest N° 79 van 10 Januari 1936, het «Protargol-arrest» gevonden. Hierbij besliste de Hooge Raad dat een apotheker, die op een recept, waarop «protargol» is voorgeschreven zilverproteïne (de zelfde stof) aflevert zonder van zijn kant de naam «protargol» te gebruiken, niettemin in-

breuk maakt op het woordmerk van die naam. Het arrest, dat zeer critisch werd besproken in de noot van Meijers, en dat een rechtspraak vestigt, waar groote geldelijke belangen bij zijn betrokken, heeft nog tot een levendige polemiek aanleiding gegeven (zie Nederl. Juristenbl. 1936, N°s 7 en 12).

Een belangrijk en moeilijk gebied van internationaal privaatrecht raakt het arrest N° 80 van 28 Juni 1935 (eveneens met een noot van Meijers). De Hooge Raad besliste hier dat een verklaring van een getuige, die (krachtens rogatoire commissie) in het buitenland is gehoord, om naar Nederlandsch recht bewijskracht te kunnen hebben, onder eede moet zijn afgelegd. De eed, aldus de Hooge Raad, is hier niet een vorm, waarvoor de wet van het land waar de verklaring wordt afgelegd beslissend zou zijn, maar naar Nederlandsch recht een wezenlijk element der getuigenverklaring.

Groote belangstelling, gedeeltelijk tengevolge van de groote ermede gemoeide belangen hebben getrokken de arresten 280 en 281 van 13 Maart 1936 betreffende de dollarleeningen van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch Indië, «de Koninklijke» en van de Bataafsche Petroleummaatschappij (met noot van Meijers). Beide soorten van obligaties bevatten een goud-clausule. De Hooge Raad besliste, dat de buitenwerkingstelling daarvan door de bekende «joint Resolution» door den Nederlandschen rechter niet erkend kon worden ten aanzien van de leening der «Koninklijke» wel echter ten aanzien van die der Bataafsche. Tusschen beide leeningen nam de Hooge Raad op grond van wat de feitelijke instanties hadden beslist dit verschil aan, dat de eerstgenoemde, die een recht op nakoming in Nederland vestigde, een internationaal karakter droeg, de laatste daarentegen, die enkel te New-York betaalbaar was, geheel door Amerikaansch recht werd beheerscht. De strijd nu tusschen de opheffing der goud-clausules door de joint Resolution en de in het Nederlandsche recht in art. 1374 van het Burgerlijk Wetboek neergelegden regel «pacta sunt servanda» was in casu wel een voldoende grond voor den Nederlandschen rechter om de resolution ten aanzien van een internationale rechtsverhouding buiten toepassing te laten, niet om hetzelfde ten aanzien van een zuiver Amerikaanse rechtsverhouding te doen.

Het arrest N° 415 van 13 Maart 1936 (met noot van Scholten) bouwt verder aan de in Nederland eerst betrekkelijk laat tot ontwikkeling gekomen leer van het misbruik van recht. In een reeds geruimen tijd de rechtspraak bezig houdende twist van twee burens, waarvan de een, naar allen schijn louter om den ander te hinderen, een watertoren had gebouwd, welke diens uitzicht bedierf, had het hof een onrechtmatige daad reeds daardoor gegeven geacht, dat eerstgenoemde de toren even goed op een minder hinderlijke plaats had kunnen bouwen. De Hoge Raad echter besliste, dat daartoe zou moeten worden aangetoond, dat de oorspronkelijk gedaagde de toren gebouwd had met de uitsluitende bedoeling den ander te hinderen en verkoos zoo dus boven de objectieve opvatting van misbruik van recht de subjectieve.

Het arrest 443 van 13 Februari 1936 (met noot van Meijers) beslist een belangrijke quaestie betreffende de toepassing der Berner Conventie. In overeenstemming met de in de literatuur meest aangehangen meening nam de Hoge Raad aan, dat de strekking der conventie niet is om aan het in het land van herkomst bestaande auteursrecht een internationale werking te verzekeren, maar om aan den auteur, onafhankelijk van het wel of niet bestaan van bescherming in het land van herkomst, in elk land die bescherming te verzekeren, die nationalen in dat land zouden genieten, wanneer de wetgeving van dat land rechtstreeks toepasselijk was.

Tot verschillende rechterlijke beslissingen, echter nog niet tot eene van den Hoogen Raad, en tot beschouwingen in de literatuur hebben de huwelijksbeletselen op grond van rasverschil aanleiding gegeven, die de z.g. « Neurenberger wetten » in het leven hebben geroepen. De vraag pleegt aan den rechter in dezen vorm onderworpen te worden, dat van hem genoegzaamverklaring van stukken wordt gevraagd in gevallen, waarin de ambtenaar van den burgerlijken stand weigert een huwelijk te voltrekken, omdat een der partijen, die de Deutsche nationaliteit bezit, niet kan aantoonen, dat hij naar zijn nationale recht het huwelijk zou mogen sluiten. Ondanks het feit, dat Nederland en Duitschland beide partij zijn bij het Huwelijksverdrag is in dergelijke gevallen de genoegzaamverklaring in den regel uitgesproken op deze overweging, dat het begrip « Jude » nu

eenmaal in het Nederlandsch recht niet bekend is (aldus de vonnissen N°s 454 en 479, anders N° 456, vgl. ook Prof. Kollwijn op blz. 63 van het Nederlandsch Juristenblad 1936).

Tot een levendige gedachtenwisseling, reeds eerder begonnen, heeft tenslotte aanleiding gegeven de berechting van de talrijke personen, die door het verzwijgen van bijverdiensten onrechtmatig overheidsteun trachten te genieten. De bedoelde feiten pleegt men te construeeren als opleverende soms het misdrijf van oplichting, soms dat van valsheid in geschrifte. Zoowel de eene als de andere constructie is wel betwist, maar beide zijn door een vaste rechtspraak aanvaard. Tot voortdurende gedachtenwisseling heeft echter de vraag geleid, welke strafpolitiek tegenover deze bijzondere categorie van personen de juiste is. Voor strenge of tenminste onvoorwaardelijke straf pleit de buitengewone talrijkheid van deze delicten, de zekerheid, dat slechts een klein deel ervan wordt betrapt, de groote schade voor de gemeenschap en de overweging, dat het blijkbaar in breede kringen zeer onvoldoende inzicht in de ernst dezer feiten door voorwaardelijke straffen niet voldoende gescherpt zou worden. Voor zachte en in vele gevallen voorwaardelijke straffen valt daarentegen aan te voeren: de groote verleiding, die de langdurige armoede voor de ondersteunden medebrengt, de omstandigheid, dat de meesten hunner overigens van crimineele neigingen geen blijk geven, en wederom het gebrekkige inzicht in de laakbaarheid van het feit in hun kring, in zooverre namelijk als dit de schuld van ieder individueel vermindert. In den laatsten tijd is voor de leer der zachtheid (de uitdrukking is niet geheel zuiver) vooral opgekomen de Leidsche hoogleeraar in het strafrecht Mr. J. M. van Bemmelen (Nederl. Juristenblad N°s 6, 11 en 15) voor die der gestrengheid de Amsterdamsche politierechter Mr. N. Muller, een man van groot gezag op het terrein der strafrechtspraak en der reclasseering (Maandblad voor Berechting, enz., van Maart en van April), terwijl Mr. B. V. A. Röling in Nederl. Juristenblad N° 22 op de wenschelijkheid wees om op dit gebied zooveel mogelijk naar andere dan strafrechtelijke sancties te zoeken. Voorzooover te constateeren valt, wordt in de practijk der rechtspraak de gestrengde opvatting het meest gevolgd.

Tenslotte nog een blik op het vereenigings-

leven. Vooreerst zij hier herinnerd aan het in Maart gevierde veertigjarige jubileum van de oprichting van de eerste der vereenigingen Pro Juventute, die bij de voorbereiding en later bij de uitvoering der speciale strafwetgeving voor kinderen zulke onschatbare diensten hebben bewezen.

De op 26 en 27 Juni te Assen gehouden jaarvergadering der Nederlandsche Juristenvereeniging behandelde twee onderwerpen: 1. Moet den rechter de bevoegdheid toekomen verbin-tenissen uit overeenkomst op bepaalde gronden zooals de goede trouw, te wijzigen? 2. Is het wenschelijk, dat verband wordt gelegd tusschen de verschillende maatregelen naar aanleiding van eenzelfde feit, te nemen door den strafrechter en andere bij of krachtens de wet ingestelde organen? De eerste vraag, sedert lang in het

middelpunt der belangstelling staande, ontke-tende een uiterst levendig debat, dat eindigde met de bevestigende beantwoording van het principiele vraagpunt met een meerderheid van één stem. Het tweede onderwerp leidde ondanks zeer gedegen preadviezen tot een uitvoerig maar weinig samenhangend debat en daardoor tot niet veel zeggende stemmingen, hetgeen begrij-pelijk is, als men bedenkt, dat het onderwerp eigenlijk door tal van onderling weer sterk verschillende regelingen wordt gevormd en zijn volle actualiteit eerst heeft verkregen door de afzonderlijke tuchtrechtspraak voor over-tredingen der crisiswetgeving, waarmede de ervaring nog slechts kort is. Zoo was een dui-delijk gebleken tegenzin der vergadering tegen dubbele repressie eigenlijk het eenige tastbare resultaat. Mr. G. E. LANGEMEIJER.

RECHTSPRAAK

Nr 6.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 13 Juni 1936.

Voorzitter: M. de Potter.

Raadsheeren: MM. Delvaux en De Beus.

Advocaat-Generaal: Mr De Vooght.

Pleiters: Mrs Flameng en C. De Baeck.

GECONTROLEERD BEHEER NA ONTBINDING VAN EEN FAILLISSEMENT. — VOORKOMEND CONCORDAAT.

In principie staat het gecontroleerd beheer aangevraagd en toegestaan enkel en alleen om de behoorlijke tegeldemaking van het actief te bevorderen, gelijk in zijn juridische gevolgen met het faillissement. Nochtans wordt in zake gecontroleerd beheer de stipte gelijkheid tusschen al de schuldeischers niet gevergd.

T. t/ R.

Gezien in regelmatigigen vorm voorgebracht, het vonnis waarover beroep door de Handelsrechtbank van Antwerpen verleend op 17 Januari 1936;

Aangezien de beroepen door de drie beroepers ingesteld tegen hetzelfde vonnis gericht zijn, dat beroepers een en dezelfde eensluidende besluitse-len hebben neergelegd, dat de zaken dus verknocht zijn en dienen gevoegd, Het Hof, voegt de zaken dragende nummer 12584, 12585, 12586 samen om erover recht te doen bij eenzelfde arrest;

Aangezien bij vonnis van 1 October 1935, de rechtbank de zaak Leon Rigole onder kontrol van J. Pauwels, als commissaris benoemd, heeft ge-plaatst en dezen deskundige opdracht heeft ge-given binnen de maand een ontwerp van vereffening op te stellen; dat op 29 Januari 1936, gezegde

deskundige zijn ontwerp voorlegde dat door de meerderheid der schuldeischers, overeenkomstig art. 8 van het K. B. van 15 October 1934, aange-nomen werd maar dat het ontwerp door het voormeld vonnis werd afgewezen, als «ongegrond zoo in rechte als in billijkheid»;

Aangezien op 3 Juni 1927, reeds verzoeker Rigole een concordaat had bekomen waarbij hij aan zijn toenmalige schuldeischers een bedrag van 60 t.h. hunner schuldvordering had uitgekeerd, en zich bovendien verbonden had, de overige 40 t.h. af te leggen bij middel van afkortingen op de door hem te verwezenlijken winsten en intusschentijd op de helft der schuldig gebleven sommen een jaarlijk-schen intrest te betalen;

Aangezien de handelszaak van verzoeker Rigole geen winst afwierp, dat de 40 t.h. diensvolgens on-betaald bleven alsook een gedeelte der beloofde in-tresten voor een bedrag van fr. : 125.999.52;

Aangezien alzo de concordataire schuldeischers niettemin een dividend van 60 t. h. hunner schuld-vordering hebben genoten; dat diensvolgens het verslag, door den deskundigen ingediend, voorge-steld had om eenigszins den toestand tusschen de concordataire en de post-concordataire schuld-eischers billijk gelijk te stellen, aan deze laatsten, na uitbetaling der bevoorrechte schulden, 60 t.h. van het actief toe te kennen en de laatste 40 t. h. te gebruiken om de schuldig gebleven intresten aan de concordataire schuldeischers te betalen en het overschot in gelijke mate te verdeelen onder alle schuldeischers zoo concordataire als post-concorda-taire;

Aangezien het vonnis a quo bestatigt dat bij vonnis derzelfde rechtbank, in dato van 24 Septem-ber 1935 het faillissement voorkomend concordaat

aan verzoeker toegestaan op 3 Juni 1927, ingetrokken werd ;

Aangezien die ontbinding uitgesproken werd daar « de verzoeker aan zijne (concordataire) verplichtingen te kort bleef, alsook in gebreke bleef aan de schulden, na het concordaat ontstaan, te voldoen » ; dat verzoeker zelf dien toestand erkende met in zijn verzoekschrift het gecontroleerd beheer aan te vragen alleen « met het oog op de vereffening zijner handelszaak » ;

Aangezien het gecontroleerd beheer aangevraagd en toegestaan enkel en alleen om de behoorlijke te geldemaking van het actief van verzoeker te bevorderen, gelijk staat in hare juridische gevolgen, met het faillissement ; dat het toelaat aan den commissaris, die den curator vervangt, het actief te verdeelen in evenredigheid tusschen alle onderhandsche schuldeischers, oude en nieuwe (Brussel 29 Mei 1902, Pas 1903, 2.11) ;

Aangezien inderdaad « de ontbinding van een contract de nietigheid medesleept van alle de uitwerksels die het teweeggebracht had ;

Dat zij de zaken overeenkomstig art. 1183 terug plaats in denzelfden staat als had het contract nooit bestaan ;

Aangezien de wet van 29 Juni 1887, dit principieel toepast in geval van faillissement van den schuldenaar om de gelijkheid tusschen alle de onderhandsche schuldeischers te verzekeren ;

Dat inderdaad art. 29 voorzien dat in geval van faillissement van den schuldenaar binnen de zes maanden die op het ontbinden van het concordaat volgen, het tijdvak van het schorsen van betaling bij afbreuk met art. 442 der wet van 18 April 1851, op den dag der aanvraag van het concordaat zal mogen teruggebracht worden ;

Aangezien om tegengestelde oplossing aan te nemen, men te vergeefs art. 527 der wet op het faillissement zou inroepen ;

Dat dit art. zoo het concordaat na uitspraak van het faillissement ingetreden, opgelost wordt, aan de schuldeischers toelaat het gedeelte van het dividend dat zij genoten hebben te behouden en ze slechts in de massa toelaat voor het gedeelte hunner oorspronkelijke schuldvordering, gelijk aan het gedeelte van het beloofde dividend dat hun niet uitbetaald werd ;

Dat die wetsbepaling noodig was spijs het ontbinden van het concordaat, de schuldeischers toe te laten, wat zij van het beloofde dividend getrokken hadden te mogen behouden ;

Overwegende dat de wetgever met in de wet op het faillissements voorkomend concordaat, geen gelijksoortige bepaling in te lasset om de ontbinding te beletten al hare gevolgen uit te werken, zijn wil heeft te kennen gegeven al de schuldenaars te verplichten de dividenden, hun uitgekeerd ten gevolge van het ontbonden concordaat in de massa terug te brengen « (Cass. 7 October 1897, Pas. 1897, 1,288) ;

Aangezien het feit alleen een concordaat aan te vragen, het schorsen der betalingen in zich sluit ; dat de schuldeischer bij het optrekken van zijn di-

videnden niet onwetend kan zijn dat het faillissement later kan uitgesproken worden ; dat diensvolgens hij bewust is dat het intrekken van het concordaat, als een ontbindende voorwaarde terugwerkend, art. 29 par. 1, der wet 29 Juni 1887, toelaat het tijdvak der schorsing der betalingen vast te stellen op den dag zelf waarop het concordaat werd aangevraagd, dat de schuldeischer zich evenmin heeft kunnen inbeelden dat er intusschentijd geen nieuwe schulden door den concordatairen schuldenaar zouden worden aangegaan, schulden die het passief zouden kunnen bezwaren en het dividend waarop hij aanspraak zou mogen maken in de nieuwe verdeling, zou komen verminderen ;

Aangezien de vraag aldus neerkomt op het punt te weten of ja dan neen de uitgedeelde dividenden, bij het uitbreken van het faillissement dienen teruggebracht om aan den curator (in casu : den aangestelden commissaris) toe te laten het actief in evenredigheid te verdeelen tusschen al de schuldeischers, zoo oude als nieuwe ; dat het antwoord op die vraag geheel te vinden is in het principieel van recht en billijkheid die de gansche regeling van het faillissement beheerscht, zegge : dat van het tijdvak der schorsing der betalingen af, de gelijkheid in het ongelijk intreedt voor alle onderhandsche schuldeischers, gelijk M. Van Vreckem, het in den Senaat zegde : zoo het faillissement invalt, vallen al de akten door den schuldenaar, gepleegd vanaf het toekennen van het concordaat, onder toepassing van art. 445 en 446 en de Minister van Justitie voegde er bij « er bestaat geen rede om de akten van een schuldenaar die een faillissement voorkomend concordaat had bekomen, en daarna in failliet werd verklaard te onttrekken aan de toepassing van art. 445 en 466 ; zoo die akten aan de massa der schuldeischers schade hebben berokkend, moeten zij kunnen vernietigd worden (Brussel 29 Mei 1902, Pas 1903, 2.11) ;

Aangezien in casu het niet twijfelachtig is dat de massa en er kan hier slechts een massa bestaan, daar de schorsing der betalingen dagteekent van het aanvragen van het concordaat, benadeeld werd door het feit dat de concordataire schuldeischers een dividend hebben genoten, waarvan het bedrag het totaal van het actief zou verhoogd hebben ten bate van al de schuldeischers, de post-concordataire inbegrepen ;

Aangezien uit die betrachtingen blijkt dat de concordataire schuldeischers tot het terugstorten in de massa van hun dividend van 60 t.h. zouden gehouden zijn zoo de vereffening gebeurde in de pleegvormen voor het faillissement voorzien, dat het ontwerp Pauwels, om de post-concordataire schuldeischers eenigszins met de concordataire op gelijken voet te stellen voorstelde hun 6 t.h. van het bestaande actief vooruit te betalen, hetzij, na aftrek der bevoorrechte schulden :

$$(\text{Fr. : } 22.518) : 501163.36 \times 60 =$$

100

Fr. 300.698.02 (waarvan nog de kosten, volgens het ontwerp de achterstallige vergoeding van 5 t.h. aan

de concordataire schuldeischers daar die post-concordataire schuldeischers om dezelfde 60 t.h. als de concordataire op hunne schulden te genieten aanspraak zouden mogen doen op :

$$582880.72 \times 60 = 349.728.43$$

100

Aangezien dus ten onrechte de eerste rechter het ontwerp heeft verworpen als «ongegrond in rechte en billijkheid», dat het ontwerp inderdaad de rechten der concordataire schuldeischers niet heeft geschonden ; dat wel integendeel, de post-concordataire schuldeischers min gunstig worden behandeld, dat daar nochtans de stipte gelijkheid tusschen alle de schuldeischers in zake gecontroleerd beheer niet gevergd wordt, dat daarenboven de vereischte meerderheid het plan heeft goedgekeurd, en het beroep alleen strekt tot het hooren aannemen van het verworpen ontwerp ;

Om die redenen, het Hof,

gehoord den Raadsheer Delvaux in zijn verslag en den heer Adv. Generaal De Vooght, in zijn eensluitend advies, beiden in openbare zitting geuit ;

Ontvangt het beroep en er recht op doende, alle andere of tegenstrijdige besluitselen afgewezen, vernietigt het vonnis a quo, en wijzigende, verklaart aan te nemen het ontwerp van verwezenlijking, vereffening en deeling van het actief, opgemaakt door den commissaris van het gecontroleerd beheer den heer J. Pauwels, deskundige boekhouder aangesteld bij vonnis door de Handelsrechtbank van Antwerpen, verleend, op 18 October 1935, en verwijst de zaak voor verdere behandeling naar de Rechtbank van Koophandel van Antwerpen ;

Verwijst beroepene in de kosten van beide gedingen.

Dit arrest vernietigt onderstaand vonnis van de

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

11e kamer — 17 Januari 1936

Voorzitter : M. E. Sasse

Referendaris : M. Ed. Baetens.

Pleiters : Mrs Swennen, Vrancken, Van Doosselaere en Stockmans.

Aangezien dat op achttien September 1900 vijf en dertig, Leon Rigole, handelaar in oliën, wonende Tolstraat n° 26 te Antwerpen, en hebbende zijn zakenbureau te Antwerpen, Borzestraat, 21 ; ingeschreven in het handelsregister van Antwerpen onder n° 27451, een verzoekschrift heeft neergelegd tot het bekomen van het voordeel van het gecontroleerd beheer tot betere vereffening zijner handelszaak.

Aangezien bij vonnis dezer Rechtbank in datum van vier en twintig September 1900 vijf en dertig, na verzoeker in de raadkamer te hebben gehoord, de heer M. Moris, Rechter in deze Rechtbank, aangesteld werd met opdracht verslag te doen over de handelszaak van verzoeker.

Aangezien na kennis genomen te hebben van dit verslag, en na de verzoeker in de raadkamer gehoord te hebben, deze Rechtbank bij vonnis van achttien Oktober 1900 vijf en dertig deze handelszaak onder controle stelde van den heer J. Pauwels, deskundige boekhouder, Molenlei, 52, te Merxem-Antwerpen, met opdracht binnen de maand een ontwerp van vereffening der handelszaak van verzoeker op te maken.

Aangezien de aangestelde commissie binnen de hem aangeduide tijd zijn ontwerp ter rechtbank heeft neergelegd en het aan de schuldeischers heeft medegedeeld.

Aangezien binnen de veertien dagen van die mededeeling veertien schuldeischers van verzoeker voor een gezamenlijk bedrag van fr. 345.158,88 het ontwerp uitdrukkelijk zijn bijgetreden, negen schuldeischers voor een gezamenlijk bedrag van fr. 1.498.471,80 het ontwerp hebben verworpen.

Aangezien verzoeker twee en negentig schuldeischers heeft voor een gezamenlijk passief van fr. 3.494.596,26.

Aangezien hij diensvolgens de meerderheden voorzien in het koninklijk besluit op het gecontroleerd beheer van 15 Oktober 1900 vijf en dertig heeft behaald.

Aangezien de schuldeischers die het ontwerp hebben verworpen, hun verzet steunen op de ongelijke behandeling der schuldeischers van verzoeker, die bestonden toen verzoeker het failliet voorkomend akkoord bekam, dat ontbonden werd door vonnis dezer Rechtbank, in datum van vier en twintig September 1900 vijf en dertig om reden dat verzoeker zijne verplichtingen niet vervulde, en de schuldvorderingen die ontstaan zijn na het bekomen van gezegd failliet voorkomend akkoord.

Aangezien inderdaad het ontwerp van vereffening voorstelt, de vereffening der handelszaak van verzoeker aldus te verwezenlijken : « Het vermogen van heer Rigole door een vereffenaar, daartoe door de Rechtbank aangesteld uit ter hand te laten verwezenlijken, gezien een plots te geldemaking der onroerende goederen en sommige andere posten van het activa een zeer nadeeligen invloed op de opbrengst ervan zou uitoefenen.

De vereffenaar zou tevens, na verwezenlijking van het activa gelast worden over te gaan tot de verdeeling ervan op de volgende wijze :

1° De bevoorrechte schuldeischers.

2° 60 % van het overblijvende activa aan de schuldvorderingen ontstaan na de concordataire overeenkomst van 1927 daar om naar billijkheid rekening te houden met ieders belangen er dient in aanmerking te worden genomen, dat de concordataire schuldeischers reeds 60 % van hun vorderingen ontvingen en daarbij nog een jaarlijksche vergoeding van 5 % op 20 % ervan alsook dat zij voor de overblijvende 40 % zich tevreden stellen door eene terugbetaling bij middel van de helft der gebeurlijke toekomstige winsten, waardoor aldus die terugbetaling zeer problematisch werd.

Het ware dus billijk en het zou ook verder onheilen vermijden indien 60 % van het huidige activa

werd aangewend voor de na-concordataire schuldeischers en de nog achterstallige vergoeding van 5 % aan de concordataire schuldeischers.

3° de overblijvende 40 % gelijktijdig te verdeelen tusschen al de schuldeischers in verhouding van het bedrag hunner schuldvordering.

Aangezien de verrechtvaardiging van die behandelingen der beide soorten van schuldeischers juridisch niet gegrond is en ook niet in billijkheid juist voorkomt.

Aangezien de Rechtbank dit ontwerp dus niet kan goedkeuren.

Om deze redenen :

De Rechtbank maakt melding dat de beschikkingen van artikelen 2 en 9 der wet van 15 Juni 1935, toegepast werden en na verzoeker, en de schuldeischers die tegengestemd hebben en die gevraagd hebben gehoord te worden, in de Raadkamer der Rechtbank gehoord te hebben, verwerpt het ontwerp van den heer commissaris voorgelegd, en gelast hem binnen den kortst mogelijken tijd een nieuw ontwerp van vereffening op te maken waaruit die ongelijke behandeling der schuldvorderingen zal verdwijnen, dit aan de Rechtbank voor te leggen en aan de schuldeischers mede te deelen.

Stelt de kosten ten laste van verzoeker.

Nr 7.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer bis. — 17 Juni 1936.

Voorzitter : M. Castelein.

O. M. : M. Beeckmans.

Pleiters : Mrs J. De Raedemaeker en André Vaes.

HYPOTHECAIR MORATORIUM. — LEENING TOEGESTAAN TEGEN OVERHANDIGING VAN HANDELSEFFECTEN GEWAARBORGD DOOR HYPOTHEEK. — PROCEDURE DER DISCONTOKANTOOREN DER NATIONALE BANK.

Indien een gecrediteerde crediet ontvangt na overhandiging van een handelseffect aan een der Discontokantoren van de Nationale Bank, effect dat door die discontokantoor bij de Nationale Bank gediscoteera wordt, en indien dit crediet gewaarborgd wordt door een hypothecaire inschrijving op onroerende goederen toebehoorende aan den gecrediteerde, moet deze in pandgeving aanzien worden als hebbende een recht streeksch verband met het handelseffect. Dus is, ingevolge artikel 48 der wet van 26 Mei 1872, de Rechtbank niet gerechtigd uitstel te verleen op basis der wet van 27 Juli 1934 betreffende het hypothecair moratorium.

Matthyssens-Geudens t/ Discontokantoor.

Aangezien het verzet ten verzoeken van aanleggers beteekend door bovengemeld exploit, tegen een bevel hun beteekend ten verzoeken van verweerster bij geboekt exploit van deurwaarder Van Wassenhove te Antwerpen, op 16 Oogst 1935 ingevolge een grosse in uitvoerbare vorm van een akte van kredietopening ten beloope van fr. 110.000 door verweerster aan aanleggers geopend verleden door

Meester Aubertus De Ridder, Notaris te Borgerhout, op 4 Juni 1929 strekt bij toepassing der wet van 27 Juli 1934 om uitstel te bekomen van zes maanden voor het afbetalen der achterstallige interesten, en van drie jaar voor het terugbetalen van het kapitaal.

Aangezien verweerster de onontvankelijkheid opwerpt van voormeld verzet, daar de wet op het hypothecaire moratorium niet toepasselijk zou zijn, gezien den aard der verrichtingen tusschen partijen.

Aangezien het niet betwist kan worden dat het bevel gestaafd is op een belofte ten beloope van fr. 110.000 vervallen op 15 Januari 1935, waarvan ten hoofde van het exploit van 16 Oogst 1935, kopij gegeven werd aan aanleggers in verzet, belofte welke verlengd werd tot 16 Februari daaropvolgende en aan welke niet voldaan werd op den vervaldag.

Aangezien de verrichtingen bedongen in akten, bestonden in de verbintenis door verweerster aangegaan om aan de Nationale Bank, aan de Spaarkas of aan de Nationale Vennootschap voor Krediet en Nijverheid, handelseffecten, wissels, ordebrieven, cheks en warrants aan te bieden welke aanleggers zouden willen verhandelen, aanbieding welke voor verweerster tegenover voormelde inrichtingen den onbeprekten en solidairlijken waarborg in zich sloot als had verweerster haar aval op de aangeboden effecten gegeven.

Aangezien het hier wel gaat om een krediet van aval of van waarborg zooals beschreven en vastgesteld in de « Belgische Pandekten » daar het beding der akte sub 1° letterlijk zegt: « Le Comptoir (verweerster) opent aan de echtelieden Matthyssens-Geudens (aanleggers in verzet) een crediet met aval en waarborg tot een beloop van fr. 110.000 » er bijvoegende dat deze kredietopening bestaat in de door de Comptoir aangegane verplichtingen beschreven in de vorige beweegredenen.

Aangezien er in gewonen regel door den gecrediteerden een belofte, een handelseffect ter hand wordt gesteld voor het volledig bedrag der kredietopening aan de Diskontokantoren der Nationale Bank van België die in werkelijkheid over geen gelden beschikken, en het is op de afgifte dezer belofte dat de Nationale Bank of de andere door de akte aangeduide organismen deze diskontoeeren en het bedrag ervan ter beschikking der gecrediteerden stellen.

Aangezien het daarvoor dan ook is dat de gecrediteerden om zulk « Waarborgkrediet » te waarborgen, onroerende goederen hen toebehoorende ten bate van de diskontokantoren verpanden en dat deze pandgeving moet aanzien worden als hebbende een rechtstreeks verband met het handelseffect of belofte door de gecrediteerden onderteekend.

Aangezien het op dezelfde wijze geschied is in het huidig geval tusschen partijen.

Aangezien de belofte inderdaad een waar handelseffect daarstellende, blijkt het essentieel en noodzakelijk element te zijn om de gelden ter diskontoeering te kunnen bekomen, en dat dus de hypothecaire waarborg in nauw verband staat met de

belofte, en geenszins een waarborg is, welke verbonden zou zijn met de kredietopening.

Aangezien de opwerping, dat de kredietopening diende voorafgaandelijk de in te spannen rechterlijke vervolgingen opgezegd te worden, en dat er diende door verweerster een vollen dag uitstel aan aanleggers verleend te worden, luidens de akte niet mag weerhouden worden daar de aanvraag niet steunt op de kredietopening zelve doch uitsluitend op het niet betalen van het litigieus handelseffekt.

Aangezien artikel 48 der wet van 26 Mei 1872 verbod doet aan den rechter uitstel te verleenen als het over geaccepteerde wissels gaat.

Aangezien het vaststaat in de omstandigheden der zaak, dat de aanvraag uitsluitend uit een wisselbrief voortvloeit en dat ingevolge de besprekingen der wet van 27 Juli 1934 (zie Bescheiden Senaatzittingen 3 en 23 Mei 1934 n°s 147 en 167. Vergadering 17 Juli 1934 en blad 11 kol. 11) de wettelijke schikkingen niet afgeschaft werden en dus aanleggers in verzet over geen moratorium voor hun hypothecaire verplichtingen aanspraak kunnen maken.

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende,

Gehoord den heer Beeckmans, Substituut van den heer Procureur des Konings, in zijn eensluitend gevoelen in openbare zitting gegeven;

Verklaart de vraag van aanlegger in verzet niet ontvankelijk, wijst ze er van af en veroordeelt ze tot al de kosten.

Zegt dat de vervolgingen door verweerster ingespanssen volgens exploit van bevel d.d. 16 Oogst 1935 onmiddellijk mogen voortgezet worden.

Verleent aan verweerster een nieuw termijn van 6 maanden vanaf de beteekening van het huidig vonnis, waarin den verkoop bij dadelijke uitwinning zal mogen geschieden.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorbaat spijs alle verhaal dehalve voor de kosten, en zonder borg.

Nr 8.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE AUDENAERDE

7 April 1936.

Voorzitter : M. Gottigny.

Rechters : MM. Van Wetter en Colson.

Pleiters : Mrs Lefebvre en Colpaert.

NATUURLIJK KIND. — VERGOEDING DOOR DE MOEDER GEEISCHT. — OVERSPELIGE AFSTAMMING. — ONONTVANKELIJKHEID.

Een vergoeding wegens stoffelijke schade mag aan de moeder van het kind, gewonnen in overspel, niet toegekend worden. De vergunning van zulk een vergoeding zou op een onrechtstreeksche wijze tot een gevolg leiden dat de wetgever heeft willen mijden met het onderzoek van het vaderschap te verbieden alsook de vordering van levensonderhoud ten bate van het kind gewonnen in overspel.

D. C. t/ B.

Gehoord partijen, gezien de stukken ;

Aangezien bij vonnis van de boetstraffelijke rechtbank te Audenaerde, van 26 April 1935, verweerder tot drie gevangenzittingen, ieder van een jaar, veroordeeld werd, wegens aanranding aan de eerbaarheid op den persoon van Ghyselinck Maria, kind dat den vollen leeftijd van zestien jaar niet bereikt had en over wie hij gezag voerde ; dat bij zelfde vonnis aan het slachtoffer vijf duizend frank ten titel van zedelijke schade vergund werden ;

Aangezien op den veertienden Juni 1935 tweede eischeres het leven geschonken heeft aan een kind van het mannelijk geslacht ;

Aangezien uit de bestanddeelen van de zaak blijkt dat verweerder rond September-October 1934 Ghyselinck Maria misbruikt heeft, dus gedurende het wettelijk tijdperk der verwekking ;

Aangezien de vordering strekt tot de betaling van vijf en zeventig duizend frank ten titel van vergoeding van stoffelijke schade aan tweede eischeres veroorzaakt ten gevolge van voormelde feiten ;

Aangezien het vastgesteld is dat verweerder, tijdens hij tweede eischeres misbruikt heeft, gehuwd was ;

Aangezien volgens art. 335 en 342 a B. W. het bewijs niet voorgebracht mag worden, dat het kind van tweede eischeres werkelijk verweerder als vader zou hebben ;

Aangezien de wetsbepalingen in art. 342 a B. W. voorzien, niet alleenlijk het onderzoek naar het vaderschap verbieden, doch ook de vordering tot levensonderhoud ten voordeele van het overspelige kind ;

Aangezien uit de voorbereidende verhandelingen van de wet van den zesden April 1908 blijkt, dat toen de wetgever de vordering tot levensonderhoud ten voordeele van het overspelige kind verboden heeft, hij voornamelijk voor doel had schandalen te mijden die de vrede der gezinnen zouden kunnen storen ;

Aangezien indien men aan de moeder eene vergoeding vergunnen zou ten titel van stoffelijke schade, men op een onrechtstreeksche wijze tot een gevolg zou komen dat de wet stelling verbiedt ; dat in ieder geval inderdaad de rechter op de bevalling der moeder en op de geboorte van het overspelig kind zou moeten steunen ;

Aangezien, weliswaar, tweede eischeres persoonlijk recht op schadevergoeding heeft wegens het feit der verleiding, maar dat ze reeds op zedelijk gebied schadeloos werd gesteld door het vonnis van de boetstraffelijke rechtbank dat haar eene vergoeding van vijf duizend frank verleend heeft ; dat een vordering op eene stoffelijke schade gesteund, die feitelijk het gevolg van de geboorte, van een overspelig kind is, volgens den wil van den wetgever niet in aanmerking mag genomen worden ;

(Beroep Brussel, 7 October 1935 ; Journal des Tribunaux 101; zie : P. Leclercq, commentaire de la

loi du 6 avril 1908 ; 1re part. nr 62) ; dat recht-leer en rechtspraak, in geval de vordering feitelijk op de verwekking en de geboorte van een overspe-lig kind gesteund is, zoowel de vraag voorzien in art. 340 c. als die voorzien in art. 340 b. verwerpen, en dit, om zelfde redenen ;

Om deze redenen,

verwerpt den eisch als ongegrond en verwijst eischers tot de kosten.

Nr 9.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

25 Juni 1936.

Voorzitter : M. De Keukelaere.
Pleiters : Mrs J. Schramme en Van Oekel.

HUWELIJKSGOEDERENRECHT. — SCHEIDING VAN GOEDEREN. — INBRENGSTEN DER VROUW. — GETUIGENBEWIJS ONTVANKELIJK.

Art. 1499 B. W. dat een inventaris of een staat in dege-lijken vorm der inbrengsten der vrouw voorschrijft, is niet van toepassing bij scheiding van goederen. De vrouw mag, zelfs tegenover derden, bij alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, haar eigendomsrecht of door haar ingebrachte goederen bewijzen.

Imalso t/ Verdonck.

Overwegende dat eischeres den 30 Januari 1936, regelmatig gemachtigd werd door tweeden verweer-der haar echtgenoot om in rechte op te treden; dat overigens deze machtiging overbodig was bij toe-passing van artikel 216 alin. 2 en 3 van het Burger-lijk Wetboek;

Overwegende dat eischeres gescheiden van goede-ren; volgens haar huwelijkscontract aanbiedt te be-wijzen dat zij eigenares is van de meubelen beschre-ven in de dagvaarding en aangeslagen ten verzoeken van eerste verweerder Imalso en ten laste van haren echtgenoot;

Aangezien eerste gedaagde Imalso beweert dat bij gebrek aan regelmatig inventaris of staat in degelijken vorm der kwestieuze meubelen deze laat-ste aanzien worden tegenover derden als behorende aan den man of aan de gemeenschap luidens artikel 1499 van het Burgerlijk Wetboek;

Aangezien deze rechtsleer ontegensprekelijk is in geval van gemeenschap van aanwinsten, daar zij gestaafd is door gebiedende wetsbepalingen;

Aangezien artikels 1536 en volgende van het Bur-gerlijk Wetboek de bewoordingen van artikel 1499 niet weergeven noch er naar verwijzen, maar men toch moet aannemen dat de schuldeischers de scha-delijke gevolgen niet kunnen dragen van de nalatig-heid der echtgenooten, die in gebreke zijn gebleven hunne wederzijdsche meubelen te beschrijven in hun contract, zoodat tegenover derden de echtgenoot er eigenaar van dient aanzien te worden tot het bewijs van het tegendeel — jusqu'à preuve du contraire;

Overwegende dat de echtgenooten Casteleyn-Verdonck de scheiding van goederen hebben aan-genomen en dat er blijkt uit het huwcontract dat de bruid namelijk meubelen en mobiliere voorwer-pen geschat ter waarde van 10.000 frank en eene som ten beloope van 25.000 fr. medebrengt;

Aangezien de bewoordingen onvoldoende zijn om de meubelen aangebracht tijdens het huwelijk of naderhand aangekocht met persoonlijke penningen van de vrouw te vereenzelvigen; dat er nochtans gewichtige en overeenstemmende vermoedens uit spruiten die den eisch in zekere mate verrechtvaar-digt; dat ze ten andere alsook de voorgebrachte facturen mogen aangenomen worden als zijnde een begin van schriftelijk bewijs;

Overwegende dat in zulken toestand der zaak het aanbod gedaan door eischeres als gegrond voor-komt en dat ze dient toegelaten te worden over te gaan tot het bewijs bij alle middelen als naar recht, getuigen inbegrepen, van haar eigendomsrecht op de meubelen opgesomd in de dagvaarding. (Zie n° 1082 en Pas. Brussel, 12 Mei 1903, blz. 285, jaar 1903);

Aangezien verweerder Henri Casteleyn verklaart zich te gedragen naar de beslitselen van het inlei-dingsexploot;

Overwegende dat zooals hierboven uiteengezet het geding, noch een tergend noch een roekeloos karakter heeft en geen aanleiding kan geven tot schadevergoeding daar het bewezen is dat eischeres meubelen bezat tijdens haar huwelijk en ook over gelden beschikte om er aan te koopen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op artikels 2, 34, 36, 37, 40, 41 en 64 op het gebruik der talen in gerechtszaken alle andere beslitselen als ongegrond verwerpende, gehoord den heer de la Kethulle de Ryhove, substi-tuut Procureur des Konings, in zijn eensluitend advies, zegt de eisch ontvankelijk en vooraleer recht te doen ten gronde, machtigt eischeres te bewijzen bij alle middelen als naar recht, getuigen inbegrepen, dat « zij eigenares is van een loopend vuur, een tafel met deksel, vier stoelen, karpetten, schouwgar-nituur, bestaande uit drie stukken, een ronde tafel-carpette, linoleum, alsook van een lavabo in eiken hout, met marmer blad en geslepen spiegel, nacht-tafel met marmerblad, twee kleerkassen in eiken hout met geslepen spiegels, een kapstok », voorwer-pen in beslag genomen bij exploit in het Neder-landsch opgestel den beteekend door deurwaarder Devos, van Oostende, den 19 October 1935 en 10 Ja-nuari 1936;

Zegt dat er tot gezegd enkwest zal worden over-gegaan door den Voorzitter dezer Kamer;

Behoudt het tegenbewijs voor aan de verweer-ders;

Zegt van nu af Imalso ongegrond in haren tegen-eisch en wijst ze er van af;

Zegt het tegenwoordig vonnis gemeen aan alle de partijen;

Kosten voorbehouden.

BIBLIOGRAPHIE

Prof. PAUL SCHOLTEN. — **Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch burgerlijk recht.** — **Eerste deel: Personenrecht.** — **Eerste stuk: Familierecht.** — 7e druk. — N. V. Uitgevers-maatschappij W. E. J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1936.

Dit jaar is de 7e druk verschenen van het eerste deel van Asser's handleiding tot de beoefening van het burgerlijk recht, bewerkt door Prof. Paul Scholten. Dit beroemd werk, waarvan de menigvuldige uitgaven klaarblijkelijk de uitzonderlijke verdiensten bewijzen, en dat in Nederland geldt als het klassiek studieboek voor het burgerlijk recht, is in Vlaanderen al te weinig gekend. De uitgave van deze 7e druk van het gedeelte dat handelt over het familierecht, is een gunstige aanleiding om de aandacht van de Vlaamsche juristen op dit merkwaardig werk te vestigen.

In den vorm waarin het boek zich thans voordoet, is dit hoofdzakelijk het persoonlijk werk van Prof. Paul Scholten, die den tekst der oorspronkelijke handleiding van Asser, welke dateert van 1885, in opeenvolgende nieuwe drukken, voortdurend heeft gewijzigd en verbeterd, die al het overbodige heeft uitgeschakeld en aan al het nieuwe in de wetenschap van het burgerlijk recht een plaats heeft verzekerd. Zoo is door dezen onophoudenden arbeid van een zoo uitzonderlijk fijnen geest als Prof. Scholten het werk gegroeid tot een schitterende synthese van al wat wetenswaardig is op het gebied van het familierecht.

Een behandeling zooals deze ondernomen door Prof. Scholten kan als rechtswetenschappelijk werk tot voorbeeld gesteld worden. De bepalingen, voorkomende in de teksten, worden doorgrond in hun oorsprong en hel togelicht met het historisch materiaal, dat bij elk hoofdstuk als inleiding wordt verzameld. De toepassing van de teksten in het levende recht wordt telkens geschetst door een bondige uiteenzetting van den zin der voornaamste rechterlijke beslissingen; al wat in de rechtsleer over het onderwerp werd geschreven wordt bij middel van sobere en toch volledig klare aanwijzingen vermeld. Doch daarbij blijft het niet en voor alle vraagstukken, die in het boek besproken worden, onderzoekt schrijver de waarde der juridische bepalingen in ons tegenwoordig maatschappelijk leven en beoordeelt hij bondig de zoo talrijke en soms zoo uiteenlopende voorstellen tot hervorming, die in de laatste tijden aan den dag kwamen. Hier vooral blijkt het meesterschap van Prof. Scholten, zijn scherp inzicht in de sociale toestanden en in de maatschappelijke behoeften, zijn alomvattende kennis van de rechts-evolutie.

Naast de Nederlandsche wet worden nog telkens, waar zulks behoort, de gelijklopende beschikkingen der voornaamste vreemde wetten uiteengezet.

Dit alles toont hoeveel er voor de Vlaamsche juristen in deze bewerking van Prof. Scholten te vinden is. Niet het minst op het gebied van het familierecht is de Nederlandsche wetgeving voor ons van belang en praktische aangelegenheden zullen er dan ook meerdere malen de Vlaamsche juristen toe bewegen het werk van Prof. Scholten ter hand te nemen.

Doch hoog boven de behoeften van de praktijk troont de uitzonderlijk groote wetenschappelijke waarde van dit boek. De stof, die er in verwerkt werd, is reusachtig en verbazend is het dat deze geweldige hoeveelheid kennis herleid is kunnen worden tot een geheel van allergrootsten eenvoud en kristallijne helderheid.

Tot deze resultaten komt men slechts door een superieure beheersching van heel de rechtstof, die aan zeer weinig juristen gegeven is.

Wij kunnen niet genoeg onze Vlaamsche rechtsgeleerden aanraden het werk van Asser-Scholten te gebruiken. Buiten het nut dat zij er uit zullen trekken, zal het hen steeds opvoeren tot grondiger wetenschappelijk inzicht.

Het thans verschenen deel, gewijd aan het familierecht, vormt slechts het eerste stuk van dit gedeelte der handleiding, dat gewijd is aan het personenrecht. Prof. Scholten kondigt in zijn voorrede de uitgave aan van een tweede deel, waarin de rechtspersonen zullen behandeld worden.

Wij mogen deze bespreking niet sluiten zonder nog bijzonder de aandacht van onze juristen te vestigen op het algemeen deel dat uitgewerkt werd door Prof. Scholten als inleiding tot Asser's handleiding. Dit algemeen deel, dat in 1931 verschenen, is een van de schitterendste inleidingen in de rechtswetenschap, die wij niet alleen in onze Nederlandsche moedertaal, maar in welke taal ook bezitten. Wanneer dit algemeen deel uitstekend geschikt is om studenten in te leiden in de rechtswetenschap, is het naar mijn oordeel nog van heel wat meer belang voor den gevormden jurist, die er op elke bladzijde beschouwingen en synthesen zal vinden, die aan velen ongekende verten zullen openen.

René Victor.

CONSTANT JEAN. — **Le régime des armes et des munitions.** — **Commentaire de la loi du 3 janvier 1933 et des arrêtés subséquents.** (Maison Ferdinand Larcier. — Bruxelles. — 1936).

De studie van den heer eerste Substituut Jean Constant, die verschenen was in de laatste nummers van de « Revue de droit pénal et de criminologie » is thans als afzonderlijk werk uitgegeven geworden. Dit is gelukkig, want aldus komt dit belangrijk werk in handen van de zeer talrijke belangstellenden, die in de praktijk op de hoogte dienen te zijn van de bepalingen der wet van 3 Januari 1933. De gebeurtenissen van dezen dag geven daarbij aan dit werk een buitengewone actualiteit.

De faam van den heer Constant als scherpzinnig jurist is terdege gevestigd door de talrijke vorige werken, welke hij reeds publiceerde. In de tegenwoordige studie vinden wij, zoo het mogelijk ware in nog hogere mate, zijn zeer bijzondere hoedanigheden terug: nauwgezet doorgronden van de teksten en van de voorbereidende werken, grondige kennis van de rechtspraak en vooral merkwaardige klaarheid van uiteenzetting. Het boek heeft echter nog iets meer dan dat alles, het laat voortdurend de zeer uitgebreide cultuur doorschemeren van den schrijver, die, door aanhalingen van historische of sociologische bijzonderheden aan het werk een zeer speciaal charme weet te geven, dat het droge commentaar eener wet verandert in een boek dat men leest met spannende belangstelling.

Achtereenvolgens wordt het regiem behandeld der verschillende soorten van wapenen: verboden wapenen, verdedigingswapenen, oorlogstuigen en jacht- en sportwapenen, waarbij telkens alle mogelijke bijzonderheden, die zich in de praktijk kunnen voordoen, onder het oog worden genomen. De bepalingen, die het vervaardigen en bewaren van munitie betreft komen dan aan de beurt, waarna de uitzonderingen en de sancties worden bestudeerd.

De heer Constant heeft door zijn werk in onze

rechtswetenschap een leemte gevuld, die reeds meerdere malen door de juristen ernstig gevoeld was geworden.

René Victor.

Pierre POIRIER. — Le Droit d'Auteur. — Traité doctrinal et Jurisprudentiel. — (Maison Larcier, Bruxelles, 1936.)

Mr. Pierre Poirier was in zijn hoedanigheid van secretaris der Belgische vereeniging voor bescherming van het auteursrecht bijzonder aangewezen voor het schrijven van dit werk. Het is het eerste uitgebreid boek in onze Belgische rechtsliteratuur aangaande dezen bijzonderen tak van het recht. Het auteursrecht is een van de gebieden waarop de kaders der nationale wetgeving zeer spoedig verbroken zijn geworden en waar de noodzakelijkheid van internationale overeenkomsten zich het sterkst deed gevoelen.

Het is een belangrijke verdienste van het boek van Mr. Poirier dat hij het stellig recht van ons land bestudeert in het licht van de internationale overeenkomsten. In een eerste gedeelte wordt onze positieve wetgeving besproken en wordt onleed wat de wet verstaat door den auteur en zijn rechthebbenden. Het « voorwerp » van het auteursrecht vormt daarna het meest uitgebreid gedeelte van de verhandeling, met achtereenvolgens de bespreking van de letterkundige producten — waarbij het persrecht uitvoerig wordt geschetst — van de dramatische, muzikale, plastische, fotografische en cinematografische werken, terwijl zelfs de televisie niet vergeten wordt en eveneens wordt gehandeld over het zoo actueel vraagstuk der industriele kunst.

Na de bespreking van de bescherming van het auteursrecht, waarbij de procedure en de sancties behandeld worden, geeft de schrijver een overzicht van het internationaal auteursrecht.

Al is schrijver uitermate gedocumenteerd en al wordt rechtspraak en rechtsleer uitvoerig in zijn werk behandeld, toch zijn het vooral eigen beschouwingen die aan het werk een zeer hoge waarde geven. In dien zin zal het stellig leidende betekenissen hebben voor de evolutie van deze zoo jongen tak der rechtswetenschap.

René Victor.

G. VAN DER HAEGHEN. — Le Droit Intellectuel. — Tome I. — Brevets d'Invention (Extrait des Nouvelles. — 1936. — Maison F. Larcier, Bruxelles.

De naam van Prof. Van der Haeghen is zonder twiifel gekend in ons land als deze van den specialist bij uitstek voor de kennis van het recht betreffende den industrieelen eigendom (uitvindingsbrevetten, fabrieksmerken, handelsmodellen, enz.).

Het tegenwoordig werk is een overdruk van de studie die schrijver liet verschijnen in « Les Nouvelles » over de uitvindingsbrevetten. Het is echter veel meer dan dit want, zooals schrijver het aankondigt, vormt deze studie slechts het eerste deel van een uitvoerig werk, dat zal bestaan uit tien deelen en dat zal gepubliceerd worden onder den algemeenen titel van « Le Droit Intellectuel ».

Na het tegenwoordig werk over de uitvindingsbrevetten zal een tweede deel verschijnen betreffende de fabrieksmerken en een derde betreffende de bescherming van nijverheidsmodellen; een vierde deel zal het auteursrecht behandelen over letterkundige en muzikale gewrochten, terwijl het vijfde deel al datgene zal groepeeren, wat betrekking heeft op oneerlijke mededinging. Deze vijf deelen zullen een eerste reeks vormen, waarna er een tweede aan de beurt komt met

het zesde deel, dat zal handelen over afstand van intellectueelen eigendom en een zevende betreffende de namaking. Een achtste deel zal gewijd zijn aan alle vraagstukken van procedure betreffende intellectuele rechten. In al deze deelen zal uitsluitend het Belgisch positief recht worden bestudeerd, terwijl een negende deel het internationaal recht op de reeds behandelde gebieden zal uiteenzetten. Het tiende en laatste deel zal een algemeene synthese vormen, waarin schrijver zich ten doel stelt de bestaande wetgeving naar haar waarde te beoordeelen.

Zooals men ziet vat Prof. Van der Haeghen een levenswerk aan, dat een standaardwerk zal worden in onze rechtswetenschap.

Zooals blijkt uit het eerste deel, dat thans wordt uitgegeven, is de schrijver beter dan wie ook er voor geschikt dit reuzenwerk tot een goed einde te brengen. De stof heeft voor hem geen geheimen. Theorie en praktijk worden door hem beheerscht met dezelfde zekerheid.

De tegenwoordige uiteenzetting behandelt achtereenvolgens het voorwerp van het brevetrecht, waarbij uitstekend de criteria van originaliteit worden behandeld, alsook het vraagstuk der anterioriteit; de formaliteiten betreffende het afleveren van brevetten worden dan bestudeerd, alsook de betwistingen en de gedingen in nietigheid en eindelijk de wijze van bewaring van het recht en de beperkingen ervan.

Een uiteenzetting van vergelijkend recht en een zeer belangrijk laatste gedeelte betreffende voorgestelde wijzigingen aan de wetgeving, besluiten het boek dat, zooals trouwens al de studies in « Les Nouvelles », voorzien is van een uiterst rijke bibliographie.

We wenschen van harte Prof. Van der Haeghen toe dat hij er moge in slagen zijn grootsch opgezet plan tot een goed einde te brengen, want niemand twijfelt er aan dat de aangekondigde deelen in de toekomst even degelijk zullen zijn naar inhoud en vorm als datgene dat zoo pas is verschenen.

René Victor.

COPPIETERS DE GIBSON Philippe. — La concurrence déloyale. — (Législation-Doctrine et Jurisprudence belges. — Droit des étrangers et Droit comparé. — Textes législatifs). Maison Larcier, Bruxelles, 1936.

De verhandelingen die door schrijver voorbereid werd voor het deel der « Nouvelles », dat gewijd is aan de « Droits intellectuels » is thans ook afzonderlijk verschenen. De wetgeving op de oneerlijke mededinging, die vroeger uitsluitend beheerscht werd door een paar algemeene bepalingen van ons burgerlijk recht, is in de laatste tijden het voorwerp geworden van een veel scherper reglementeering en verschillende koninklijke besluiten, genomen in uitvoering van de wet op de volmachten, hebben op dit stuk nieuwe rechtsregelen gesteld. Een commentaar over het geheel der wetgeving op dit gebied kon dan ook niet anders dan uiterst welkom zijn.

De schrijver heeft zich zeer gewetensvol van zijn taak gekwet, alhoewel het ons voorkomt dat talrijke vraagstukken wat al te bondig behandeld zijn geworden en heel wat belangrijks in het duister werd gelaten. Voorzeker is het de bedoeling van een uitgave als « Les Nouvelles » enkel het gewichtigste in het licht te stellen en uitsluitend synthetisch werk te verrichten. Nochtans lijkt ons de stof van de oneerlijke mededinging zoo uitermate gewichtig dat, juist op dit gebied een breedere uitwerking geboden was. Deze onvolledigheid treft vooral bij de behandeling van het koninklijk besluit van 23 December 1934, dat

een nieuwe procedure voorziet betreffende het verbod tot uitbating. Aan deze gewichtige procedure ware stellig een grondiger studie kunnen voorbehouden worden.

Deze opmerkingen beletten niet dat dit werk, dat ook een overzicht inhoudt van de vreemde wetgevingen aangaande hetzelfde vraagstuk en dat voorzien is van een uitstekende bibliographie, zeer te waardeeren diensten zal bewijzen.

J. M.

INGEZONDEN BIJDAGEN

GELIJKTIJDIG VERZET TEGEN EEN STRAFRECHTERLIJKE BESLISSING EN BEROEP DOOR DEN BETICHTE EN HET OPENBAAR MINISTERIE OF DE BURGERLIJKE PARTIJ

Welk is het gevolg van de beteekening van een verzet tegen een vonnis van veroordeeling wanneer voorafgaandelijk of gelijktijdig tegen dezelfde beslissing door het Openbaar Ministerie en de Burgerlijke Partij beroep werd aange teekend?

Ingevolge het principieel dat een betichte niet mag beroofd worden van een recht dat hem door de Wet wordt toegekend, waarbij hem een dubbele graad van jurisdictie wordt verzekerd, moet beslist worden dat het beroep ingeslagen door het Openbaar Ministerie of de Burgerlijke Partij het verzet van den betichte niet kan teniet doen. Het beroep zal dus hangende blijven tot na uitspraak op verzet.

Indien het verzet wordt aangenomen en het vonnis bij verstek gewezen wordt vernietigd, vervalt het beroep; indien het verzet wordt afgewezen blijft het beroep bestaan (V. Zele, Vade-Mecum de la Partie Civile, blz. 156).

Het verzet moet niet noodzakelijker wijze binnen de 10 dagen aange teekend worden. Om echter te vermijden dat de rechten der partijen zouden kunnen geschaad worden door het feit dat de veroordeelde zich onttrekt aan een mogelijkheid van beteekening, bepaalt Art. 187 van het Wetboek van Strafvordering, dat het beroep mag verhandeld worden indien niet binnen de 10 dagen van de beteekening van het vonnis verzet werd aange teekend. Dit is het geval wanneer de beteekening niet werd gedaan aan den persoon. Alsdan begint de termijn van verzet te loopen vanaf het oogenblik dat de betichte kennis heeft gekregen van de beteekening en niet vanaf het oogenblik dat hij kennis heeft gekregen van het vonnis bij verstek (Cass. 20 Nov. 1909 — Pas. 1910. I. 9).

Werd het verzet slechts beteekend aan het Openbaar Ministerie en niet aan de Burgerlijke Partij, dan verwerft ten opzichte van den betichte de burgerlijke veroordeeling kracht van gewijsde.

Op verzet kan natuurlijk de uitgesproken straf niet verzwaard worden, daar het verstekvonnis tegenover het Openbaar Ministerie tegensprekelijk is. Ten opzichte van het Openbaar Ministerie bestaat geen recht op verzet en kan de beslissing dus niet gewijzigd worden daar de eerste graad van jurisdictie uitgeput is door het verstekvonnis (cfr. Cass. 30 Jan. 1882; Pas. 1882. I. 41; Cass. 27 April 1891; Pas. 1891. I. 133; Cass. 15 Mei 1894; Pas. 1894. I. 205; Cass. 13 Febr. 1893, Pas. 1893. I. 99; Cass. 31 Mei 1897, Pas. 1897. I. 210).

Belangwekkend is het op te merken dat in toepassing van hetzelfde principieel de straf in beroep niet mag verzwaard worden wanneer het Openbaar Ministerie alleen beroep heeft ingeslagen tegen het vonnis op verzet

gewezen. Het eerste vonnis was inderdaad tegensprekelijk en heeft het voorwerp van een verhaal vanwege het Openbaar Ministerie niet uitgemaakt (Hof Brussel, 2 Oogst 1878; Pas. 1878. II. 332, Cass. Fr. 18 Juni 1853 D. P. 1853. V. 281).

Indien de betichte gelijktijdig met het verzet het reeds ingeslagen beroep volgt moet een van de twee wegen van verhaal gebezigd worden.

Indien de veroordeelde na beroep verzet aantekent werd gevonnisd dat een niet-ontvankelijk beroep, wanneer de betichte er aan verzaakt, een tijdig aangeteekend verzet niet onontvankelijk maakt (Cass. 27 Jan. 1910; Pas. 1910. I. 145).

Na beroep is een verzet niet meer onontvankelijk (Luik 30 Nov. 1910; P. P. 1911, N° 456).

Indien het verzet en het beroep gelijktijdig zijn werd beslist dat het verzet onontvankelijk was (Charleroi, 4 April 1910; P. P. 1911, N° 593). De vraag is echter betwist doch in principieel werd de voorrang van het beroep aangenomen (cfr. Revue de Droit Pénal 1908, blz. 625 en 1909, blz. 357; Van Zele id. blz. 157). De verstekmakende verzaakt aan het verzet indien hij beroep aantekent (Cass. 21 Juni 1875, Pas. p. 312; Cass. 4 April 1881, Pas. p. 262; 14 Mei 1888, Pas. p. 235).

In geval van veroordeeling bij verstek, het Openbaar Ministerie beroep inslaat en het Hof ook bij verstek uitspraak doet, stelt zich de vraag voor welk rechtscollege het verzet zal moeten beteekend worden. Den betichte moet de keus gelaten worden. Indien hij verzet doet tegen het eerste vonnis en het aangenomen wordt, vervalt de latere procedure (cfr. Van Zele ib. N° 242, blz. 157).

Zooals men ziet worden de rechten van den veroordeelde zeer streng gevrijwaard door de Wet, en werden er belangrijke gevolgen aan het verzet gehecht hoofdzakelijk ten opzichte van de strafvordering daar de Wetgever terecht heeft gemeend, dat ten opzichte van de Burgerlijke vorderingen bijzondere regelen dienden opgesteld.

WETGEVING

WET van 28 Juli 1936, betreffende de amnestie voor naar aanleiding van stakingsfeiten gepleegde misdrijven.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Eenig artikel. De Koning kan, door besluiten genomen vóór 1 November 1936, waarover in den Ministeraad beraadslaagd wordt, alle bepalingen uitvaardigen waarbij amnestie wordt verleend voor misdrijven begaan ter gelegenheid van stakingsfeiten tusschen 14 Mei 1936 en den dag dat deze wet van kracht wordt.

Deze bepalingen laten de rechten van den Staat en de rechten van derden onverkort.

De betaalde geldboeten en gerechtskosten zullen niet worden terugbetaald; de uitgesproken verbeurdverklaringen blijven bestaan.

De rechtsmacht in strafzaken, waarbij de burgerlijke vordering aanhangig is gemaakt, blijft bevoegd om over bedoelde vordering uitspraak te doen.

Gegeven te Brussel, den 28ⁿ Juli 1936.

(Staatsblad, 31 Juli 1936).

WETSVOORTSEL tot wijziging van de wetten op de voorrechten.

TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Artikel 19 van de wet op de voorrechten en hypotheeken (wet van 16 December 1851) verleent een voorrecht op de algemeenheid der roerende goederen, o.a. voor:

- a) de kosten van laatste ziekte gedurende een jaar;
- b) het loon der dienstboden voor het vervallen jaar en wat voor het loopend jaar verschuldigd is; de bezoldigingen, de kortingen of commissieloonen der bedienden voor zes maanden en het loon der werklieden voor één maand, de vergoedingen verschuldigd aan de bedienden en de werklieden wegens onregelmatige verbreking der overeenkomst.

Het bepaalt nader dat «de tijdvakken», bij die drie voorgaande paragrafen aangewezen, die zijn welke den dood, de ontzetting van het recht van beheer of de inbeslagneming der goederen voorafgaan».

Anderzijds, bepaalt artikel 545, der wet van 18 April 1851 op de faillissementen dat het loon door de werklieden en bedienden rechtstreeks van den gefailleerde verkregen gedurende de maand welke de faillietverklaring voorafgaat opgenomen worden onder de bevoorrechte schuldvorderingen in gelijke mate als het voorrecht voorzien bij artikel 2101 van het Burgerlijk Wetboek (thans hoogerbedoeld artikel 19) en dat het loon aan de bedienden verschuldigd voor de zes maand welke de faillietverklaring voorafgaat in gelijke mate in aanmerking komen.

Niet alleen de woorden «ontzetting van het recht of inbeslagneming der goederen» geven aanleiding tot betwisting, maar de bepalingen van beide artikelen zijn tegenstrijdig.

In sommige commentaren, worden de woorden «ontzetting van het recht van beheer of inbeslagneming der goederen» uitgelegd en zelfs vervangen door het woord «onvermogen»; anderen verstaan deze woorden als «ophouden met betalen»; anderen, daarentegen, houden zich aan de stipte betekenis van de wet, en eischen een beslag tot tenuitvoerlegging of, ten minste, een beslag onder derden op den verkoopprijs der roerende goederen indien deze vrijwillig verkocht werden. In geval van concordaat zelfs door boedelafstand, zijn sommigen van oordeel dat deze rechtspleging, zelfs indien zij tot het uiterste doorgevoerd wordt, niet als beginpunt van den termijn dienen kan; anderen nemen den dag aan van de aanvraag van het concordaat, anderen nog van den dag van het vonnis van bekrachtiging.

Wanneer een der hoogerbedoelde gebeurtenissen een faillietverklaring voorafgaat, wordt de oplossing nog onzekerder, daar artikel 545 slechts de faillietverklaring als beginpunt beschouwt (bijgevolg van het vonnis van faillietverklaring en niet den dag waarop men het ophouden met betalen eventueel laat aanvangen). Bij stipte uitlegging van het artikel, komt men tot deze onaannemelijke oplossing dat, indien een bediende beslag leggen laat op de roerende goederen en dat zijn schuldenaar zes maand later failliet verklaard wordt, zonder dat het beslag ten uitvoer gelegd werd, de bediende zijn voorrecht verliest tengevolge van het vonnis van faillietverklaring.

De strikte interpretatie der woorden «beslaglegging op het mobiliair», de eenige interpretatie die juridisch is, vermits men staat tegenover een uitzonderlijke bepaling, is onmenselijk en zeker in strijd met den wil van den wetgever, vermits het volstaat dat de werkgever de procedure een maand doet aansleepen (wat een snelle

procedure zou zijn), of zes maanden, om het voorrecht van den werkman of den bedienden op te heffen, vermits deze niet zouden kunnen doen overgaan tot beslaglegging, zonder eerst hun rechten door een vonnis te doen erkennen.

Deze onzekerheid zou moeten verdwijnen.

Het staat eenerzijds vast dat de wetgever als vertrekpunt wilde nemen, het oogenblik waarop de bevoorrechte schuldeischer, wanneer hij vaststelt dat hij niet betaald wordt en hij den zedelijken termijn heeft laten verlopen waarna hij eerst tegen zijn werkgever mag optreden (een maand of zes maanden), schikkingen neemt om betaling te bekomen van zijn salaris, ofwel het oogenblik waarop zijn werkgever zich in staat van kennelijk onvermogen bevindt (zoo hij geen handelaar is), woord dat trouwens gebezigd wordt door verslaggever Lelièvre, of nog waarop de zaak gelijkwideerd wordt: vraag van akkoord, ophouden met betalen.

Het wetsvoorstel geeft opnieuw deze beteekenis aan bedoelde teksten.

Vermits ten slotte door de wetten van 14 December 1903 gecoördonneerd bij de wet van 28 September 1931, artikel 15, van 1 Augustus 1930, artikel 92, en van 14 Juli 1930, artikel 9, drie nieuwe paragrafen werden ingelascht, waardoor de woorden «de tijdperken in de drie vorige paragrafen aangeduid» verkeerd worden, zal deze wet den tekst rechtzetten.

Bij artikel 1. werd het woord dagvaarding geweerd, omdat vóór den werkrechttersraad de verzoening verplichtend is en het niet opgaat den schuldeischer het tijdverlies te doen dragen dat uit deze verzoening voortspuit. In de gevallen dus waarin een verzoening het eigenlijk geding voorafgaat, is het de indiening van de vraag tot uitnoodiging in verzoening welke het vertrekpunt bepaalt van den termijn.

Artikel 1

De voorlaatste paragraaf van artikel 10 van de wet van 16 December 1851 op de voorrechten en hypotheeken wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De tijdstippen aangeduid voor de kosten van laatste ziekte, voor de loonen, bezoldigingen, kortingen of commissies of vergoedingen van het dienstpersoneel, bedienden of werklieden en voor het verschaffen van onderhoud, zijn deze die den dood, den gerechtelijken eisch, het vrijwillig of gedwongen in likwidatie stellen of het kennelijk onvermogen voorafgaan.

» In geval van akkoord, wordt de dag van de indiening van het verzoek om akkoord beschouwd als datum van het in vereffening stellen, zelfs indien het akkoord vervangen wordt door het faillissement en in geval van faillissement, de datum waarop de rechtbank het ophouden met betalen terugbrengt».

Artikel 2.

Artikel 545 van de wet van 18 April 1851 op het faillissement wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Worden toegelaten tot de bevoorrechte schuldvorderingen, de schuldvorderingen die een voorrecht hebben krachtens artikel 19 van de wet van 16 December 1851 op de voorrechten en hypotheeken, binnen de perken en volgens de rangorde welke in dit artikel worden voorgescreven».

OVERGANGSBEPALING.

De ingetrokken vroegere teksten zullen worden geïnterpreteerd overeenkomstig den zin van de huidige wet, in al de thans hangende geschillen.

BALIELEVEN

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP DER BALIE VAN BRUSSEL

Wij vernemen zooveen, dat de plechtige openingszitting van het Vlaamsch Pleitgenootschap der Balie te Brussel zal plaats hebben op Zaterdag 24 October aanstaande.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 28. — 8 Augustus 1936. — Dr. Th. H. Schlichting, Over het belang van de typologie van Kretschmer voor de rechtswetenschap. — Mr. B. Van der Waerden, De Ervaring met de gedeeltelijk onvoorwaardelijke, gedeeltelijk voorwaardelijke straf. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

— Nr 29. — 5 September 1936. — Artikelen: Prof. Mr. J. M. Van Bemmelen: Het Wetboek van Strafrecht 50 jaar. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

— Nr 30. — 12 September 1936. — Artikelen: De verloving van Prinses Juliana. — Prof. Mr. C. Van der Pot; De acht ontwerpen tot grondwetsherziening. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de Literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

— Nr 31. — 19 September 1936. — Mr. H. Fortuin: De Wet op de evenredige vrachtverdeling in de binnenschepvaart en de Rijnvaart-akte. — M. E. C. E. de Froe: Tractaat en Wet. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 25. — 9 Juli 1936. — Chronique: Des sujétions imposées à la propriété privée dans l'intérêt de l'Urbanisme, par M. Gaston Monsarrat. — Rechtspraak.

— Nr 26. — 16 Juli 1936. — Notes fiscales: Le régime des plus-values ou des moins-values d'actif constatées en fin d'exploitation. — Rechtspraak.

— Nr 27. — 23 Juli 1936. — Chronique: Quelques faiblesses du nouveau statut des obligataires, par M. Paul Cordonnier. — Rechtspraak.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3459. — 12 Juli 1936. — Jurisprudence. — Décisions signalées. — Nécrologie. — Au Tribunal de Commerce de Bruxelles. — A Liège. — Elections. — Chronique judiciaire. — Faillites.

LA BELGIQUE JUDICIAIRE. — Nr 13-14. — 1-15 Juli 1936. — Mort du baron Silvercruys. — Jurisprudence. — Bibliographie.

DEUTSCHE JURISTEN-ZEITUNG. — Nr 13. — 1 Juli 1936. — Schmitt: Die siebente Wandlung des Genfer Völkerbundes. — Kaemmel: Neue Einzelfragen bei der Einkommensteuer. — Grunau: Staatsanwalt, Untersuchungsführer oder Anklagevertreter? — Fischer: Das Schicksal der kleineren Aktiengesellschaften. — Hubernagel: Der Rechtsausgleich im Nachbarrecht. — Tatarin-Tarnheyden: Deutsch-nordische Gemeinschaftsarbeit der akademischen Jugend. — Beyer: Staat und Staatskirche in England. — Lägell: Die Bezeichnung der Genossenschaft in der Beitrittserklärung.

— Bastian: Die Vereinheitlichung der weiteren Beschwerde in nichtstreitigen Rechtsangelegenheiten. — Rieger: Die Rückwirkung im Arbeitsrecht nach der 14. D V O zum A O G. — Rechterlijk leven. — Bibliographie. — Rechtspraak.

— Nr 14. — 15 Juli 1936. — Thierack: Der Wirtschaftsverrat 849. — Münzel: Die Neuordnung des Zivilprozesses. — Wacke: Die Fruchtbarkeit des Finanzrechts. — Schlüter: Der Einfluss des Konkurses einer Aktiengesellschaft auf Veräusserungsverträge über ihre Aktien. — Steimle: Arbeitspflicht und Recht auf Arbeit. — Tolle: Zum Austausch-Erbhof des § 22 REG. — Donaubauer: Vereinfachung des Konkursverfahrens. — Sauer: Auto und Strassenbahn. — Oebike: Savignys Stellung in der Irrtumslehre.

— Nr 15. — 1 Augustus 1936. — Kisch: Wahrheitspflicht, Verhandlungsmaxime, Eventualmaxime. — Schmelzeisen: Zur Formgestaltung des Treupfandes. — Fischer: Die Unterschiede in der steuerlichen Belastung von Personalgesellschaften und Kapitalgesellschaften. — Brauns: Wehrdienst und Wehrpflicht. — Drost: Die Quellen des nationalen und internationalen Rechts. — Thieme: Das Gesetzbuch Friedrichs des Großen. — Gernandt: Bemerkungen eines Schweden zur deutschen Rechtserneuerung. — v. Arnswaldt: Die Bedeutung des relativen Ranges in der landwirtschaftlichen Entschuldung.

— Nrs 16-17. — 1 September 1936. — Stoll: Die Rechtsprechung des Reichsgerichts in Zivilsachen. — Swoboda: Die Gestaltung des Schadenersatzrechtes in der neuen Bearbeitung des tschechoslowakischen Entwurfes. — Wieacker: Zur Struktur des Berichtigungsanspruchs. — Huber: Die Zulässigkeit des Rechtsweges im Schallplattenprozess. — Hochreuther: Die Zuständigkeit für Klagen des Pfändungsgläubigers gegen den Drittschuldner auf Grund von § 850d Z P O. — Niederreuther: Zur Einführung des Friedensrichters. — Schäfer: Grundwasserschäden durch den Bau der Reichsautobahnen. — Kutscher: Anmerkungen zum Energiewirtschaftsgesetz. — Jaekel: Des Recht auf Benutzung einer anschlussberechtigten Einrichtung. — Stählin: Die laufenden Zinsen während des Entschuldungsver.

DEUTSCHES RECHT. — Nr 13-14. — 15 Juli 1936. — Der Reichsführer SS und Chef der Deutschen Polizei, Dr. Werner Best. — Zur Strafbarkeit wegen Rasseverrats, Graf Gleispach. — Ein Jahr Reichsarbeitsdienst, Dr. Krüger. — Der VI. Internationale Gemeindekongress in Berlin und München, door Markull. — Drie Jahre Akademie für Deutsches Recht, door Dr. Lasch. — Eheanfechtung und Neugestaltung des Eherechts, door Schneider. — Vom alten zum neuen Erbrecht, door Dr. Eichler. — Die Rechtserneuerung im Erbrecht, door Dr. Vogels. — Familiengut und Erbengemeinschaft, door Dr. Wieacker. — Der Erbgang beim Bauern, door Dr. Rostovsky. — Die Ehefrau im Erbrecht, door Dr. Süß. — Kritische Umschau. — Schrifttum.

— Nr 15-16. — 15 Augustus 1936. — Eike von Repgow, der Kämpfer und Kämpfer des Rechts, Dr. Frank. — Führung und Verwaltung in der NSDAP, Schwarz. — Das Führerprinzip in der Verwaltung, Dr. Höhn. — Die Anstalt, Dr. Maunz. — Gemeinde und Staat, Dr. Weidemann. — Die preussischen Provinzen, Karl Kolbow. — Der Landkreis, Graf von der Schulenburg. — Die Landgemeinde, Bickel. — Die Mittelstadt, Dr. Haltenhoff. — Der Groszstadtbezirk, Pohl. — Kritische Umschau. — Schrifttum.